

53ste vergadering

Donderdag 4 maart 1999

Aanvang 13.00 uur

Voorzitter: Van Nieuwenhoven

Tegenwoordig zijn 135 leden, te weten:

Van den Akker, Albayrak, Apostolou, Van Ardenne-van der Hoeven, Arib, Atsma, Augusteijn-Esser, Bakker, Balemans, Balkenende, Barth, Van Beek, Van den Berg, Biesheuvel, Bijleveld-Schouten, Blaauw, Van Blerck-Woerdman, Blok, De Boer, Bos, Brood, Buijs, Bussemaker, Van de Camp, Cherribi, De Cloe, Cornielje, Crone, Dankers, Van Dijke, Dijkma, Dijkstal, Dittrich, Van den Doel, Van Dok-van Weele, Duijkers, Duivesteijn, Eisses-Timmerman, Essers, Eurlings, Feenstra, Geluk, Van Gent, Van Gijzel, Giskes, Gortzak, De Graaf, De Haan, Halsema, Hamer, Harrewijn, Herrebrugh, Hillen, Van der Hoek, Hoekema, Hofstra, Kalsbeek-Jasperse, Kamp, Kant, Karimi, Klein Molekamp, Van der Knaap, Koenders, Kortram, Kuijper, Lambrechts, Leers, Luchtenveld, Melkert, Middel, Van Middelkoop, Mosterd, Nicolai, Niederer, Van Nieuwenhoven, Noorman-den Uyl, Oedayraj Singh Varma, Oplaat, Örgü, Van Oven, Passtoors, Patijn, Poppe, Rabbae, Ravestein, Rehwinkel, Reitsma, Remak, Van 't Riet, Rietkerk, Rijpstra, Rosenmüller, Ross-van Dorp, Santi, Scheltema-de Nie, Schimmel, Schoenmakers, Schreijer-Pierik, Schutte, Smits, Spoelman, Van der Staaij, Van der Steenhoven, Stellingwerf, Stroeken, Swildens-Rozendaal, Terpstra, Timmermans, Udo, Valk, Ter Veer, Te Veldhuis, Vendrik, Verbugt, Verburg, Verhagen, Visser-van Doorn, Van der Vlies, Van Vliet, Voorhoeve, M.B. Vos, Voûte-Droste, Waalkens, Wagenaar, Van Walsem, Weekers, Weisglas, Van Wijmen, Wijn, Wilders, De Wit,

Witteveen-Hevinga, Van Zijl, Zijlstra en Van Zuijlen,

en de heer Apotheker, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, en mevrouw De Vries, staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Rehwinkel, Van der Hoek, E. Meijer, Van der Hoeven en Rouvoet, wegens bezigheden elders;

O.P.G. Vos en Bolkestein, wegens verblijf buitenslands.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Ik verzoek u allen, ook de mensen op de publieke tribune, op te staan.

Geachte medeleden, in de eerste week van het reces kregen wij het bericht van het overlijden van onze oud-collega Henk Vos. Vorige week vond er in de Nieuwe Kerk hier in Den Haag een bijeenkomst plaats waarbij velen van u en velen uit heel Nederland waren verenigd rond zijn kist. En ja hoor..., weer slaagde Henk erin om ons, zo niet met vrolijke gezichten dan toch op z'n minst met

positieve gevoelens in hoofd en hart, een bijeenkomst te doen verlaten waar wij tegen opgezien hadden.

Ik vind dat wij ook nu niet in plechtige droefheid Henk moeten herdenken. Maar ik wil wel uitdrukking geven aan de vele herinneringen van degenen onder ons die Henk in zijn parlementaire loopbaan van 1983 tot 1998 hebben meegemaakt. Henk had zijn vrienden en fans in alle fracties. Hij kon die gemakkelijk hebben, omdat zijn meningen wel heel geprononceerd waren en heel hoorbaar, ver boven en buiten de stoelen en banken van deze zaal, maar tegelijkertijd altijd oplossingsgericht.

Een klacht die wij de laatste jaren vaak te horen krijgen, is dat de politiek niet spannend zou zijn, omdat er te weinig tegenstellingen zijn overgebleven, omdat wij bijna allemaal tegen het midden aan zitten. Hoe je hier ook over denkt, als er ooit iemand heeft laten zien dat het politieke debat niet saai en niet slaapverwekkend hoeft te worden, ook niet als het met veel geduld is gericht op compromissen, dan was het Henk Vos. Als er ooit iemand heeft laten zien dat de race nooit gelopen is, dan was het Henk Vos. Henk vond het waarschijnlijk een veel te theoretische kwestie of hij nu dicht bij of ver van het midden zat. Voor hem was het belangrijk resultaten te boeken, vooral op het terrein waar hij zijn hele leven mee bezig is geweest, de werkgelegenheid. En als het resultaat een keer minder was dan hij had gehoopt, dan was het voor hem geen reden om de volgende keer niet weer zijn hele netwerk van relaties enthousiast te maken voor een nieuwe kans. En Henk zag altijd nieuwe kansen.

In aardse jaren heeft Henk geen lange race mogen maken. In

Herdenking de heer Vos

resultaten heeft hij dat wel gedaan. En zijn inspanningen worden voortgezet iedere keer dat iemand zich hier inzet voor het industriebeleid, voor de werkgelegenheid van een kleine of een grote groep mensen en voor internationale samenwerking. Ik hoop dat zijn vrouw en dochter hierin troost zullen vinden en vraag u om Henk in stilte enkele momenten te herdenken.

(De aanwezigen nemen enige ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor, de spreektijden bij het asieldebat volgende week als volgt vast te stellen: PvdA, VVD en CDA 10 minuten, D66 en GroenLinks 7 minuten en de overige fracties 5 minuten.

Ik stel voor, te behandelen op dinsdag 9 maart bij het begin van de vergadering het opmaken van een voordracht voor een lid van de Algemene Rekenkamer (26381).

Ik stel voor, de stukken 22112, nr. 106, 25424, nr. 7, 25872 (R1606), nr. 8, 26147, nr. 9, 26200-VI, nr. 41, en

26200-XIII, nr. 38 voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de verslagen van de commissie voor de Verzoekschriften over een aantal in haar handen gestelde adressen (26251, nrs. 31 t/m 44).**

Overeenkomstig de voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is het debat n.a.v. een algemeen overleg op 26 februari 1999 over de **varkenshouderij**.

De heer **Atsma** (CDA): Mevrouw de voorzitter! Dit is een vervolg op het algemeen overleg van afgelopen vrijdag en ik spreek mijn dank uit dat dit nu reeds aan de orde is. Waar gaat het om? Het gaat om een volstrekt heldere uitspraak van de rechter, die tot drie cijfers achter de komma duidelijk en snoeihard is. Bij nadere bestudering van de uitspraak blijkt dat het systeem van varkensrechten van de baan is, inclusief de generieke kortingen, en dat de

latente ruimte weer kan worden benut. Kortom, de beperkingen zijn van tafel.

Dit alles overziende, is er maar één conclusie mogelijk, namelijk dat het op dit moment een chaos is. Niemand weet hoe het verder moet: de sector niet, LNV niet, de minister niet en de coalitie niet. Kortom, het is een bende. De oorzaak van dat alles is een wet die niet deugde en niet deugt, een wet die met – mag ik het zo noemen – dictatoriale arrogantie...

De heer **Feenstra** (PvdA): Voorzitter! Afgelopen dinsdag – ik heb het in het stenogram nagelezen en ik was sprakeloos – hebt u dezelfde term gebruikt. Ik vind dat dit niet kan en ik hoop op dit punt mede namens alle andere collega's te spreken. Men mag kritisch staan tegenover een wet die door deze Kamer is aangenomen – ik heb zelf gesproken over een "kille" relatie met de wet – maar een wet die op basis van ons rechtssysteem is overgenomen, mag geen dictatoriale wet worden genoemd. Ik vind dat u die woorden moet terugnemen.

De heer **Atsma** (CDA): U hebt mij nog niet de gelegenheid gegeven om mijn zin af te maken: een wet gedictieerd – als u het woordenboek erop naleest, zult u het oorzakelijke verband tussen "dictatoriaal" en "dictaat" kunnen achterhalen – door de VVD'er Van Aartsen. Stelen mag niet.

De heer **Feenstra** (PvdA): Ik vind dit antwoord niet voldoende. Dit is een buitengewoon serieus punt. Ik was sprakeloos toen u dinsdag letterlijk formuleerde: dit is een dictatoriale wet. In ons rechtssysteem – hoe kritisch u ook tegen de wet kunt aankijken – is een wet die door de Tweede en door de Eerste Kamer is aangenomen, altijd democratisch gelegitimeerd. Ik vind de aanduiding "dit is een dictatoriale wet" niet kunnen. Ik neem aan dat u dat terugneemt. U kunt zeggen dat er een element van een dictaat in zit, maar u mag het geen dictatoriale wet noemen.

De heer **Atsma** (CDA): Ik hoop dat u er wel mee kunt instemmen als ik "dictatoriaal" tussen aanhalingstekens plaats. Ik zeg nogmaals dat de wet is gedictieerd door de VVD'er Van Aartsen. Ik wijs nogmaals op